

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2Cdo/26/2019
Identifikačné číslo spisu:	5312208700
Dátum vydania rozhodnutia:	31.10.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Jozef Kolcun
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5312208700.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne E. J., bývajúcej v W., zastúpenej Advokátkou kanceláriou JUDr. Stopka, JUDr. Cisarík, s.r.o., so sídlom v Čadci, Potočná č. 2835/1A, proti žalovaným 1/ T. I., bývajúcej v W., právne zastúpenej spoločnosťou Advokátska kancelária VARMUS, s.r.o., so sídlom v Čadci, Palárikova č. 83, 2/ C. B., bývajúcej v W., 3/ K. C., bývajúcej v F., 4/ O. Z., bývajúceho v F., 5/ Q. Z., bývajúceho vo C., 6/ K. K., bývajúcej v W., 7/ O. Z., bývajúceho v W., v konaní o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Čadca pod sp. zn. 5C/142/2012, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 25. júla 2017 sp. zn. 11Co/171/2017, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Žalovaní majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej aj ako „súd prvej inštancie“) rozsudkom zo 6. júna 2016 č. k. 5C/142/2012-192 zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala určenia, že nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX v k. ú. W. ako EKN 11034 - ostatné plochy o výmere 24 218 m² v podiele 442260/37800000 pod B52 a B62 a na LV č. XXXX k. ú. W. ako EKN 10973 - ostatné plochy o výmere 98 584 m² v podiele 147420/6300000 pod B29 patria do dedičstva po nebohej E. Z., rod. B., a to na tom skutkovom základe, že ich nadobudla darovacou zmluvou W. od rodičov V. B. a U. B.. Vykonaným dokazovaním však neboli preukázané skutočnosti potrebné na vyhovie jej žalobe. V konaní nebol podľa okresného súdu preukázaný naliehavý právny záujem na určení podielového spoluvlastníctva k sporným nehnuteľnostiam, pretože je zrejmé, že došlo k ich reálnej delbe. Žalobkyňa nepreukázala existenciu vlastníckeho práva v konkrétnom obsahu a rozsahu, ktorého sa vymedzeným petitom žaloby domáhala, preto rozhodol tak ako je vyššie uvedené. Uviedol, že o trovách konania bude rozhodnuté samostatným uznesením.

2. Krajský súd v Žiline (ďalej aj ako „odvolací súd“) rozsudkom z 25. júla 2017 sp. zn. 11Co/171/2017 na odvolanie žalobkyne napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správny. Odvolací súd sa však nestotožnil s konštatovaním súdu prvej inštancie, že nie je naliehavý právny záujem na určení podielového spoluvlastníctva, keď bolo v konaní preukázané, že došlo k reálnej delbe

predmetných nehnuteľností. Uvedené podľa názoru odvolacieho súdu súvisí nie s naliehavým právnym záujmom, ako osobitnou procesnou podmienkou prípustnosti žaloby, ale s vecnou opodstatnenosťou nároku uplatneného žalobou. Hoci samotná darovacia zmluva predložená žalobkyňou nasvedčuje tomu, že nehnuteľnosti boli v minulosti reálne rozdelené, súd prvej inštancie si nezabezpečil dostatočný skutkový podklad, aby mohol túto právnu skutočnosť zodpovedajúco vyhodnotiť. Vyhodnotiť túto skutočnosť by bolo potrebné vtedy, pokiaľ by sa žalobkyňa domáhala určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, ktoré by po identifikácii zodpovedali častiam pôvodných pozemnoknižných parciel totožných s pôvodnými nehnuteľnosťami vedenými v minulosti v registri EN tak, ako boli predmetom darovacej zmluvy W.. Žalobkyňa však, opierajúc požadované právo práve o túto darovaciu zmluvu, takýto návrh nepodala. Z vyššie uvedených dôvodov okresný súd žalobu žalobkyne vecne správne ako nedôvodnú zamietol. Úspešnými účastníkmi odvolacieho konania boli žalovaní 1/ až 7/, ktorým proti neúspešnej žalobkyňi priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

3. Proti tomuto rozsudku podala včas dovolanie žalobkyňa (ďalej aj „dovolateľka“). Mala za to, že v konaní došlo k vade uvedenej v § 420 písm. f/ CSP, pretože skutkový stav nebol dostatočne zistený, v zmysle čoho následne uviedla, že okresný súd sa podľa jej tvrdenia nezaoberal listinnými dôkazmi, ktoré v konaní predložila. Dovolanie zároveň odôvodnila ustanovením § 421 ods. 1 písm. b/ CSP, v zmysle ktorého položila dovoláciu otázku znejúcu tak, že: „aj keď sa jedna alebo minimum parciel - pár % z celkovej plochy odčlení za iných okolností a nie reálnou deľbou, nemôže to byť považované za reálnu deľbu“. Mala za to, že reálna deľba nebola v konaní jednoznačne preukázaná, a teda navrhuje rozsudok krajského súdu v spojitosti s rozsudkom súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. K predmetnému dovolaniu sa zo strán sporu vyjadrila iba žalovaná 1/, ktorá ho žiadala zamietnuť.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť, pretože nie je prípustné. Na odôvodnenie svojho záveru (§ 452 ods. 3 veta prvá CSP) dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Podľa § 420 CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c/ strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f/ súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

8. Podľa § 421 ods. 1 CSP je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a/ pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b/ ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c/ je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne.

9. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolanie prípustné podľa § 421 CSP možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

10. V danom prípade dovolací súd prioritne posudzoval prípustnosť dovolania, t. j. či boli splnené podmienky stanovené zákonom pre vecné prejednanie dovolania. Odborná spisba rozdeľuje podmienky prípustnosti dovolania na objektívne (a/ prípustný predmet, b/ lehota na podanie dovolania, c/ náležitosti dovolania) a subjektívne (osoba oprávnená podať dovolanie). (Ficová a kol. Občianske procesné právo, Druhé aktualizované a doplnené vydanie, Bratislava, Vydavateľské oddelenie Právnickej fakulty UK, 2008, str. 344). V CSP sú jednotlivé podmienky prípustnosti dovolania upravené nasledovne: v ustanoveniach § 420 až § 423 je upravený prípustný predmet, v ustanovení § 427 je stanovená lehota na

podanie dovolania, v ustanovení § 428 sú stanovené náležitosti dovolania a v ustanovení § 424 až § 426 sú upravené subjekty oprávnené podať dovolanie. Dovolací súd je viazaný dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP). V dôsledku spomenutej viazanosti dovolací súd neprejednáva dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatneným dovolacím dôvodom.

11. Vychádzajúc z uvedeného (bod 11. tohto rozhodnutia) dovolací súd zistil, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), ktoré dovolanie spĺňa náležitosti stanovené zákonom (§ 428 CSP) a dovolateľka v ňom napáda rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvej inštancie.

12. V danom prípade žalobkyňa prípustnosť svojho dovolania vyvodzuje popri sebe z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP a (zároveň) aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP. Najvyšší súd v prvom rade posudzoval prípustnosť dovolania z hľadiska tvrdenej procesnej vady zmätočnosti (§ 420 písm. f/ CSP), keď z hľadiska obsahového (§ 124 ods. 1 CSP) dovolateľka porušenie práva na spravodlivý proces zdôvodnila nedostatočne zisteným skutkovým stavom a nezaobráním sa ňou predloženými listinnými dôkazmi.

13. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil s a ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05).

14. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľ tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia odvolacieho súdu sp. zn. 3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017).

15. Dokazovanie je časť civilného konania, v rámci ktorej si súd vytvára poznatky potrebné pre rozhodnutie vo veci. Právomoc konať o veci, ktorej sa návrh týka, v sebe obsahuje i právomoc posúdiť to, či a aké dôkazy na zistenie skutkového stavu sú potrebné a akým spôsobom sa zabezpečí dôkaz na jeho vykonanie (I. ÚS 52/03). Súd nie je v civilnom konaní viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z navrhnutých dôkazov budú v rámci dokazovania vykonané, je vecou súdu, a nie strán. Pokiaľ súd v priebehu civilného konania (prípadne) nevykoná všetky navrhované dôkazy alebo vykoná iné dôkazy na zistenie rozhodujúcich skutočností, nemožno to považovať za procesnú vadu konania znemožňujúcu realizáciu procesných oprávnení strany (viď R 125/1999). V súvislosti s námietkou nedostatočného zistenia skutkového stavu veci a že z tohto dôvodu došlo k nesprávnemu vyhodnoteniu dôkazov, dovolací súd už podľa predchádzajúcej úpravy (§ 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.) dospel k záveru, že uvedené nebolo dôvodom znemožňujúcim realizáciu procesných oprávnení strán sporu (por. R 37/1993, R 125/1999, R 42/1993 a sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012). Podľa právneho názoru odvolacieho súdu ani po novej právnej úprave civilného sporového konania, ktorá nadobudla účinnosť 1. júla 2016, nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nedostatočné zistenie skutkového stavu, nevykonanie stranou navrhnutého dôkazu alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. Námietka dovolateľky v tejto časti preto vadu podľa § 420 písm. f/ CSP nezakladá.

16. Vzhľadom na to, že dovolanie žalobkyne nie je podľa § 420 písm. f/ CSP prípustné, najvyšší súd ho podľa § 477 písm. c/ CSP v tejto časti odmietol.

17. Dovolateľka ďalej prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje aj z ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b/ CSP.

18. Podľa § 421 ods. 1 písm. b/ CSP dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená.

19. Citované ustanovenie upravuje predpoklady prípustnosti dovolania, ak sa dovolanie podáva z dôvodu, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Pre všetky prípady vymenované pod písmenami a/, b/ a c/ § 421 ods. 1 CSP platí, že dovolanie je prípustné vtedy, ak smeruje proti potvrdzujúcemu alebo zmeňujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak dovolateľom nastolená otázka je otázkou právnou (nepripúšťa sa riešenie skutkových otázok) a ak ide o takú právnú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie je splnený niektorý z týchto predpokladov prípustnosti, dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné. V takomto prípade je tu bez ďalšieho dôvod na odmietnutie dovolania; dovolací súd ďalšie podmienky prípustnosti dovolania neskúma.

20. Dovolací súd sa preto najskôr zaoberal vecou, či sú splnené tieto predpoklady prípustnosti dovolania, a to najmä z hľadiska, či v prípade dovolateľkou nastolenej právnej otázky, ide o takú otázku, od vyriešenia ktorej záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu.

21. V preskúmvanej veci dovolateľka v dovolaní uviedla, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci, konkrétne v tom, že reálna deľba nebola v konaní jednoznačne preukázaná v zmysle čoho položila dovolaciu otázku a to že: „aj keď sa jedna alebo minimum parciel - pár % z celkovej plochy odčlení za iných okolností a nie reálnou deľbou, nemôže to byť považované za reálnu deľbu“.

22. V preskúmvanej veci z obsahu spisu ale vyplýva, že súdy nižších inšancií túto otázku neriešili. Dovolateľkou formulovaná otázka nemá teda charakter takej otázky, od vyriešenia ktorej by záviselo rozhodnutie odvolacieho súdu. Za tohto stavu jej riešenie nemá v preskúmvanej veci žiadne opodstatnenie. Dovolací súd dospel preto k záveru, že nebol tak splnený jeden zo základných predpokladov prípustnosti dovolania vyplývajúci z ustanovenia § 421 ods. 1 CSP. V takomto prípade je tu bez ďalšieho dôvod na odmietnutie dovolania, pričom dovolací súd už ďalšie podmienky prípustnosti dovolania žalobkyne neskúmal.

23. Z dôvodov vyššie uvedených dovolací súd dovolanie žalobkyne aj v tejto časti odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

24. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto uznesenie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.